

O MOTÝLÍ VÍLE JULINCE

Moravskoslezský
kraj

OBSAH

Jarní probuzení	6
Julinčina zahrada	8
První motýl	11
Co Julinka našla	15
Babočky paví oka	19
Kukly	24
Mladí motýlci	27
Otakárek fenyklový	32
Co vyprávěly víly	35
Zásnubní let	38
Žluťáskův příběh	40
Jak to bylo s modráskem	45
Babočka kopřivová	49
Osud běláška	52
Konec léta	55

MILÉ DĚTI,

do rukou se vám dostávají příběhy víly Julinky, která vás provede svou zahrádkou. Víla Julinka ale není žádná obyčejná víla, je to víla motýlí! Jen si to představte. Ta krásná a křehká stvoření, jako jsou motýlci, mají své víly, které je chrání od vajíčka, přes housenku, kuklu až po dospělé na jejich cestě životem. Na motýlky ovšem často číhá nebezpečí. Jaké? To už si musíte přečíst sami. Tyto zábavné a zároveň poučné příběhy pro děti sepsala paní Stanislava Bártová původně pro svá vnoučata, ale ráda se o ně podělí i s ostatními dětmi. Jistě vás zaujmou pestrobarevné obrázky, které doplňují jednotlivé motýlí příběhy. Tyto obrázky malovaly přímo děti, možná zrovna ty, milý malý čtenáři, protože poslat svůj obrázek do knížky mohl každý, a když měl trochu štěstíčka, v knížce se objevil právě jeho obrázek.

Věříme, že se vám po přečtení příběhů před spaním bude dobře usínat a do vašich snů se prolne krása pestrobarevných motýlích křídel a víl. Budeme rádi, když se tato knížka pro vás stane inspirací a budete mít také rádi přírodu jako Davídek s dědečkem, se kterými se v příbězích setkáte.

Příjemně strávený čas při čtení pohádky vám přeje

Moravskoslezský kraj

MOTTO

*Na lístečku od nocenky potkaly se dvě housenky.
Kampak, paní, kam jdete a jak se máte na světě?
Dobře se mám, moje milá, právě teď jsem dokončila
tenhle nový kabátek. Mám ho jenom na svátek.*

*Nikdy jste se nespletla, než jste si ho upletla?
Přiznám se vám: bezpochyby mám v něm nejmíň čtyři chyby.
Místo hladce obrace, místo abych ujmula, dvě očka jsem sejmula,
místo řady červené mám dvě řady zelené.*

*Nic si z toho nedělejte a klidně dál požírejte
tyhle dobré lístečky, ať jsme brzy jak bečky.
Ať můžeme kabátky svléci někde za vrátky.
Pořídíme si zas nové, krásnější – snad fialové.*

*Dříve než se zakuklíme, určitě si vyrobíme
nejmíň třibarevný šál, aby nás v kukličce hřál.
Až se z kukly vykuklíme, celý svět pak ohromíme.
Z kukly vzlétnou za chvíli krásná křídla motýlí.*

JARNÍ PROBUZENÍ

„Děvenky moje, jaro je tady! Probudte se, je čas se pomaličku připravovat na svou práci!“ volala maminka motýlích víl na své dcerušky.

Ty lenivě a neochotně otvíraly krásná očka po dlouhém zimním spánku. Zimu přečkaly v dutině starého velkého stromu. Jejich zimní příbytek byl vystlaný mechem a chmýřím z pampelišek. Tak krásně se jim spalo! A teď mají svůj teplý a měkký pelíšek opustit? To se jim ani trochu nechtělo. Jenomže maminka se musí poslechnout.

„Už je čas protřepat křídélka a po dlouhém spánku se napít ranní rosy, abyste se trochu posílily. Hned potom musíme začít zjišťovat, jak jsou na tom po zimě motýlci. Víte přece, jak moc naši pomoc potřebují a že vy jste tu proto, abyste motýly chránily. Tak honem, honem, ať jste venku dřív než motýli.“

Doufám, že si pamatujete, která zahrada je vaše. Jestli to některá zapoměla nebo lidé její zahradu zrušili, musí si najít novou.“

Víly se ještě chvilku protahovaly a podřimovaly, ale jakmile jejich maminka odstranila mech u vchodu do jejich úkrytu a dovnitř zavanul čerstvý teplý jarní vzduch, jedna po druhé začaly vylétávat ven. Nejdřív se rozhlédly po rostlinách

a hledaly největší kapky rosy. S chutí se jí napily. Hned ucítily, jak se jim vracejí síly, které budou v nejbližších dnech potřebovat. Potom vzlétly vysoko nad stromy a v teplém vzduchu chvíli tančily, aby zjistily, jestli jsou jejich tělíčka v pořádku.

A protože nic špatného neodhalily, vydaly se hledat svou zahradu. Předtím se ale domluvily, kdy a kde se budou každý večer scházet, aby si společně zatančily. Protože bez tance není víla vílou.

Taky si budou muset vždy popovídat, co celý den dělaly, co se jim přihodilo a hlavně jestli se jim daří chránit motýly.

JULINČINA ZAHRADA

Každá motýlí víla se umí udělat neviditelnou. To proto, aby ji nemohl zahlédnout člověk, kterého se víly bojí. Několikrát se totiž stalo, že člověk vílu chytil a odnesl ji domů jako hračku a ona mu musela tančit pro jeho zábavu. Když se takové víle nepodařilo utéct, brzy se proměnila v prach, protože člověk neví, že víla potřebuje ke svému životu ranní rosu. Proto je příroda obdařila kouzlem stát se před člověkem neviditelnými. Dnes už se nestává, že by člověk mohl vílu chytil. A to je moc dobře. Ale zato jim matka příroda umožnila, aby je člověk mohl slyšet.

Víla Julinka právě teď využila svého kouzla a jako neviditelná se rozlétla ke krásné zahradě, kde byla už loni. Byla zvědavá, jestli bude zahrada stále tak pěkná.

Když tam dolétla, uviděla starého pána, jak sedí na lavičce a odpočívá a přitom pozoruje svou zahradu stejně jako víla Julinka. Oba byli moc spokojeni. Starý pán byl na svou zahradu pyšný. Měl na ní místo pro pěstování ovoce a zeleniny a také krásné místo pro odpočinek pod starými stromy, odkud mohl pozorovat celou zahradu. A to také právě teď dělal.

„Doufám, že už brzy přiletí včelky a motýlci,“ říkal si potichu starý pán, „už se těším, jak je budu pozorovat. Škoda, že

vždycky uletí, když se na ně chci podívat zblízka. Včelky nejsou tak bojácné jako motýli, už několikrát mi dovolily dívat se zblízka, jak sají svým sosáčkem nektar z květů nebo jak pilně sbírají svými nožičkami pyl na květech a pečlivě ho pak z nožiček shrnují do těch dvou malých kapsiček, co mají po obou stranách tělíčka. Když mají kapsičky plné, rychle je letí vyprázdnit do úlu a stejně rychle se vrací pro další pyl. Ne nadarmo se říká, že je někdo pilný jako včelička.

Pozorovat motýly je mnohem těžší. Ti chvíli neposedí, létají z květu na květ jako by pořád zkoušeli, kde je nejsladší nektar. Sotva se k nim člověk přiblíží, rychle odletí.“

„A tak to má také být,“ pomyslela si Julinka, když vyslechla povídání starého pána. Posadila se totiž na jeho rameno, a tak mohla slyšet každé slovíčko.

„Lidé jsou moc zvědaví a chtějí motýlka chytit, aby si ho zblízka prohlédli. Jenomže nevědí, že přitom motýlkům setrou šupiny na jejich křídlech, a tím zničí jejich barevnou krásu. Některým motýlům mohou i polámat křídélka, a to by byl s motýlem konec. Ještě že jsme tu my, motýlí víly, abychom je ochránily. Ale já vím, že tenhle starý pán je hodný a nikdy by motýlům neublížil. Už loni jsem ho často pozorovala, jak se stará o svou krásnou zahradu. On ví, že bez motýlů a včeliček to v přírodě prostě nejde. Kdyby tak mohl rozumět řeči motýlů, to by byla pomoc nejen pro mne, ale i pro samotné motýly. No, bude-li to potřeba, já mu něco pošeptám,“ povídala si pro sebe Julinka.

Julinka jemně pohladila starého pána po vlasech a odlétla zjišťovat, jak to na zahradě vypadá.

Usmála se, když uviděla, jak na skalce nedočkavě vystrkují hlavičky krokusy, sněženky, bledule a žluté hlaváčky jarní. Ti všichni oznamovali, že už přichází jaro.

„Doufám, že už někdo vyřídil včelkám, že mohou aspoň na chvíli ven z úlu a po dlouhé zimě navštívit tyhle nedočkavce. Taky doufám, že si včelky na podzim udělaly velké zásoby na zimu, aby ji dobře přežily. Ale na motýlky je ještě brzy. Nejdřív musím zjistit, jak přezimovaly motýlí kukly i samotní motýlci, kterým lidé říkají dospělci. Všem musím vyřídít, že se mohou pomalu probouzet.“

PRVNÍ MOTÝL

Julinka začala prozkoumávat, kudy by se dostala do zahradního domku stojícího v rohu zahrady. Věděla, že právě tam se schovali před zimou motýli a spí tam se zavřenými křídly. Najednou uviděla, že starý pán se zvedl z lavičky a pomalu jde k záhonu jahod.

„Copak tam asi vidíš?“ řekla si Julinka a také přelétla k záhonu. „No jo, ty abys tu nebyl první, ty otužilče!“ volala na žluťásku. „Já vím, že už se nemůžeš dočkat, ale musím tě varovat. Ptáci jsou po zimě hladoví a ty jsi hodně nápadný, jsi žlutý jako sluníčko. Dej si pozor, aby tě nějaký pták nesezobnul! Raději si ještě chvíli pospi, stejně tu ještě není pro tebe dost nektaru. A kdepak jsi byl celou zimu?“

„Já zimu prospal tady v tom zahradním domku. Nebylo tam sice moc teplo, ale nemrzlo v něm. A to je pro nás motýly důležité. Poslední dny se už v domku oteplilo a to mne probudilo. Tak jsem šel na průzkum, jestli už nenajdu nějaké kytky.“

A víš, že jsem našel? Podívej se na tu skalku, už tam rozkvétá kde co, no řekni, není to krása? Ale asi máš pravdu. Teď, když jsem se trošku posilnil, si přece jen na chvíli zdřímnu. Počkám, až se probudí červíci, housenky a brouci, ti přilákají ptáky víc než my motýli. Potom budu mít větší šanci, že mě nesezobne nějaký hladový pták. Díky za upozornění!

Doufám, že do té doby taky určitě vyrostou pupeny a z nich listy na keři řešetláku, kam my žluťasci snášíme vajíčka. Musíme zařídit, aby housenky, které se z vajíček vylíhnou, měly dost jídla na celý měsíc, a to právě na řešetláku mají. Naše housenky se musí hodně vykrmit, než se z nich stanou kukly. Kuklám pak trvá 14 dní, než se z nich vylíhne nový motýlek. Lidé tomu říkají imago, což asi znamená kouzlo.“

„Ale to já přece všechno vím,“ řekla na to Julinka. „A jestlipak víš, žluťasku, že lidé si vás někdy pletou s bělásky?“

„Jak jenom můžou, vždyť bělásci nejsou žlutí, jsou bílí a kromě toho my žluťasci máme na křídlech červenofialovou tečku, zatímco bělásci ji mají černou. A kladou vajíčka na zelí, copak to lidé nevědí?“

„Vědí, a proto se snaží bělásky chytit a zničit. A to se jim nemůžeme divit, protože když se z vajíček, které snese bělásek na zelí, vylíhnou housenky, dokážou to zelí pořádně okousat,“ řekla na to Julinka. „A lidem dá dost práce, než to zelí vypěstují,“ dodala ještě.

„Ale ty buď rád, že nejsi bělásek, a leť si ještě chvilku odpočinout, než se vydáš na zasnubní let, aby sis tam našel nějakou pěknou samičku. Přeju ti hodně štěstí!“ Když žluťásek odletěl, Julinka si všimla, že starý pán se pomalu vrací k lavičce a něco si pro sebe povídá. Sedla mu znovu na

„Škoda, že tu dnes se mnou není můj vnouček Davídek. Mohl vidět samečka žluťáka. Řekl bych mu, že je to jeden z nejdéle žijících motýlů. Mnoho motýlů žije jen několik týdnů, ale žluťásek žije skoro celý rok, od července až do června dalšího roku. Také bych mu řekl, jak pozná samečka od samičky – ta je mnohem světlejší. Ona totiž musí být méně nápadná, aby ji ptáci nesezobli dřív, než naklade vajíčka. Až za mnou Davídek přijde, ukážu mu žluťáka aspoň na obrázku a povím mu o něm všechno, co vím. Jak Davídka znám, bude hodně zvědavý.“

„No vida, snad ten Davídek bude chránit motýly stejně jako já,“ pomyslela si Julinka. „Určitě mi přibude další pomocník. Jenom doufám, že to nebude kluk darebák a nebude se honit za motýly jenom proto, aby je ulovil. Dost na tom, že jich tolik uloví ptáci. Snad Davídkovi dědeček vysvětlí, že kdyby motýli neoplovali květy rostlin, mnohé z nich by potom neměly žádné plody.“

CO JULINKA NAŠLA

Julinka odlétla k zahradnímu domku a vyhledala tam malou skulinu, kudy se dostala dovnitř. Proslídila každé místečko a našla tam několik spících motýlů. Nejvíc našla baboček. Ty už byly trochu vyspané, chvílemi přelétávaly z místa na místo, kde zase zavřely křídélka a pokračovaly ve spaní.

Každému motýlkovi pošeptala do ouška, aby se začal chystat na jaro, protože zima skončila. Jedna babočka, paví oko, jí dokonce odpověděla:

„Však už je načase, jsme celí netrpěliví a taky hladoví. Nemůžeme se dočkat, až vylétneme ven.“

„Já budu hlídat, a až někdo otevře dvířka nebo okna zahradního domku, hned vám přijdu říct, že můžete vyletět,“ slibovala Julinka.

„Tak to bychom měli motýlky – dospělce, nebo taky imaga, jak říkal žluťásek. Teď se podívám, najdu-li nějaké kukly. Loni na podzim tady poletovalo dost otakárků. Ti přezimují jako kukly.“

Julinka pečlivě prohledávala každý keřík, větvičku a taky kopřivy, které tu zůstaly od podzimu neposečené v jednom koutku zahrady. Motýlí kukly často visívají za tenké vlákénko

na nějaké větvičce, rostlině, ale schovávají se třeba i na zemi pod kamenem. Julinka měla s hledáním kukel hodně práce, a tak byla šťastná, když našla 5 kukliček. Dvě byly ukryté pod římsou domu, jedna na jabloni, jedna na kopřivách a poslední na fenyku.

„Myslím, že ta, co visí na kopřivách, bude babočka kopřivová, její housenky mají rády kopřivy. Ta na větvičce jabloně bude asi otakárek ovocný a ta na fenyku nemůže být nikoho jiného než otakárka fenyklového. Ale čím jsou kukly pod římsou domu, to zatím nevím. Počkám ještě pár dnů, a jestli bude pořád teplo, vzbudím i kukly, než je objeví hladoví ptáci. Až přiletí ještě někteří motýli z jihu, budu tady mít práce víc než dost,“ řekla víla Julinka.

A protože se blížil večer, rozletěla se za svými sestřičkami. Musí si také chvíli odpočinout, než se dá s nimi do tance.

BABOČKY PAVÍ OKA

Několik dalších dní bylo stále teplo. Na zahrádce rozkvetly petrklíče a modré podléšky. Několik odvážných a nedočkavých včelek už hledalo, jestli je v nich dost pylu. Také ochutnaly první nektar z květů. Moc ho tam zatím nebylo, ale na utišení hladu po zimě jim to stačilo.

Z motýlků, kteří prezimovali v zahradním domku, byly nejzvědavější babočky – paví oka. Netrpělivě čekaly, až jim Julinka přijde říct, že už mohou ven. Ale Julinka nešla a nešla. A tak když si do zahradního domku přišel starý pán s Davídkem pro hrábě, aby spolu vyhrabali trávník, všichni motýli vylétli ven. Sotva se ocitli na čerstvém vzduchu, pořádně zatřepetalí křídly a frnk, přelétávali z květu na květ a hledali, čím by se po dlouhé zimě posilnili. Věděli, že musí být hodně silní, když se už brzy mají vydat na zasnubní let.

Davídek objevil motýlky za chvíli a volal na dědečka: „Dědečku, podívej se, tady jsou nějakí motýlci! A jak jsou krásní, na každém křídle mají taková velká kolečka. To jsou jejich oči? Nevíš, jak se jmenují? A dědečku, koupíš mi takovou síťku na motýly, abych je mohl chytit? Chtěl bych si je prohlídnout zblízka.“

„Síťku na motýly ti koupím, až začnou létat bělásci. Ti by nám totiž mohli nadělat dost škody. Ale tyhle motýly chytat nesmíš,

můžeš je jenom pozorovat. To jsou babočky – paví oka, jméno mají právě od těch koleček na křídlech, co vypadají jako oči. Baboček je několik druhů, určitě je někdy i na naší zahrádce uvidíš. Třeba babočka kopřivová, babočka osiková, babočka admirál a další.“

„A proč se každá babočka jmenuje jinak?“ byl zvědavý Davídek.

„To je, Davídku, podle toho, na jakou rostlinu motýlci nakladou svá vajíčka. Babočka kopřivová je naklade na kopřivu, babočka osiková na osiku. Ale babočka paví oko má jméno podle těch krásných ok na křídlech, která vypadají jako péra pavího ocasu. Každý motýlek musí naklást svá vajíčka na rostlinu, která bude chutnat housenkám, až se z nakladených vajíček vylíhnou.

Taková housenka se pořád jenom krmí a krmí, a když už je tak tlustá, že jí nestačí její kůže, svlékne ji a mezitím jí naroste nová. Některé housenky to tak dělají i několikrát a trvá jim to třeba celý měsíc, než se dostatečně vykrmí.“

„A co se s nimi děje potom?“ ptal se Davídek.

„Než se housenky vykrmí, hodně jich sezobnou ptáci a moc si na nich pochutnají. Housenky, kterým se podaří před ptáky schovat, se začnou pomalu proměňovat v tvrdou kuklu a dá

jim to spoustu práce. Taky se musí dobře schovat. V kukle pak odpočívají několik dní a po celou tu dobu se přeměňují na motýla. Nakonec kukla praskne a z ní vyletí nový motýl.“

„A dědečku, jak dlouho žijí motýli?“

„To je různé, podle toho, o jaký druh motýla jde. Někteří žijí jen pár týdnů a jiní třeba celý rok.“

„A motýli taky sbírají pyl jako včelky? A čím se vlastně motýlci živí?“

„Motýli pyl nesbírají, ale tím, že sedají na květy a sají z nich jejich šťávu – říká se jí nektar, pyl taky přenášejí, a tak stejně

jako včelky květy opylují. Když některý květ není opylen, nebude z něj nový plod nebo nové semínko.“

„Takže motýli jsou vlastně užiteční, vid', dědečku?“

„To máš pravdu. Jsou užiteční nejen opylováním, jejich vajíčka a housenky slouží za potravu ptákům. Bohužel některým ptákům chutnají i kukly a dokonce i samotní motýli. A kromě toho nás motýli těší svou krásou. Však sám uvidíš, kolik krásných motýlů na naší zahradě bude. Jen se musíš pozorně dívat a pak si spolu můžeme o každém zjistit, co je zač a jak žije.“

„To bude báječné, já už se moc těším. Ale tu sífku na motýly mi koupíš, vid'?“

„Koupím, ale až bude čas.“

KUKLY

Julinka celé povídání Davídka s dědečkem vyslechla a pomyslela si: „Možná budu mít další dva pomocníky. Hezky to dědeček Davídkovi vysvětlil a já už se postarám, aby mohli oba dva pozorovat motýly co nejlíp. Teď jdu zkontrolovat kukly, motýlky už vzbudili ti mí dva pomocníci.“

Zaletěla do kouta zahrady, kde zůstalo od loňska několik neposečených kopřiv.

„Jestlipak dědeček tady ty kopřivy nechal schválně? Možná si na podzim všimnul, že se tam zakuklila housenka, a je zvědavý jako já, co se z ní vylíhne.“

Julinka opatrně rozhrnula uschlé kopřivy. Netrvalo dlouho a uviděla kuklu zavěšenou pod jedním listem. Věděla, že vlákénko, kterým je k listu připoutána, si kukla usoukala sama, ještě když byla housenkou – to každá housenka umí. Zaťukala prstíčkem na kuklu a řekla: „Je čas se pomalu probouzet, jistě je uvnitř tebe už nový motýlek, měla by ses nachystat vypustit ho ven.“

Chvíli se nic nedělo, ale pak Julinka uviděla, že se kukla začala trochu houpát, jako by chtěla Julince říct, že ji slyšela.

„Ještě máš celý týden čas. Zatím dodělej na motýlkovi

všechno, co má mít. Až bude krásné počasí, přijdu ti říct, že můžeš konečně prasknout a vypustit motýlka ven.“

To samé potom vyřídila Julinka kuklám na jabloni a na fenyklu. Ty vypadaly jinak než kukla na kopřivách. Na konec si nechala kukly, které našla pod římsou domu.

„Kukličky, jestli to nevíte, je tu jaro a čas, aby se z vás vylíhli motýlci. Už jsem moc zvědavá, jací budou. Přijdu se na vás podívat zase zítra v poledne, tak se připravte!“

Večer, když se Julinka sešla se svými vílími sestřičkami, trvalo dlouho, než se daly do tance. Bylo toho tolik, co každá za celý den zažila, a všechno si to chtěly vyprávět.

Tak se dozvěděla, že prý někteří ptáci se chystají na přilet tažných motýlů. Ti už mají brzy doletět. Prý se těší hlavně na babočku admirála a babočku bodlákovou, které přezimují v teplejších krajích a k nám přilétají na jaře.

„Kolikpak se nám jich asi podaří uchránit před ptáky?“ staraly se víly.

MLADÍ MOTÝLCI

Druhý den ráno zalétla Julinka k římse, jak to kukličkám včera slíbila. Byl krásný den, sluníčko svítilo a vál jenom slabý větřík.

„Dnes je to nejlepší počasí pro vylíhnutí nových motýlků,“ řekla Julinka kuklám.

„A já jsem taky moc zvědavá, co se z vás vylíhne. Žádné ptáky kolem nevidím, tak konečně praskněte a pochlubte se, co jste uvnitř celou zimu schovávaly.“

Chvíli se nedělo vůbec nic. Julinka už chtěla odletět, když najednou uslyšela tiché zapraskání. Hned nato uviděla, jak pevný obal jedné kukly praskl a z něho vylézá prapodivný tvoreček, který vůbec nevypadal jako motýlek. Zklamaně si ho prohlížela.

„No teda, zatím nejsi nic moc. Co jsi vlastně zač?“

Teprve když tvoreček pomalu otevřel a rozložil svá křídélka a několikrát s nimi zatřepetal, než se poprvé rozletěl po zahradě, Julinka poznala, že je to bělásek zelný.

„A jáje, z tebe dědeček nebude mít radost. Zato Davídek bude nadšený, jestli mu dědeček koupí sífku na motýly, jak slíbil,“ volala za běláskem Julinka.

Sotva se jí bělásek ztratil z očí, vedle se ozvalo: „A ze mne radost mít bude?“

Julinka se podívala na místo, kde ležela druhá kukla. Ta byla prasklá a na ní si rozkládal maličká modrá křidélka nový motýlek.

„Já jsem totiž modrásek, jestli to nevíš,“ chlubil se hned motýlek.

„To mi říkat nemusíš, já to přece vím. Každý to pozná podle modré barvy tvých křídel. Tak leť a buď moc opatrný, protože jsi hodně nápadný. Žádný pták tě nepřehlédne. Musíš se naučit dobře kličkovat, jedině tak ptákům uletíš. Tak ti přeju hodně štěstí!“ volala za modráskem Julinka.

Ten už zvědavě poletoval nad zahradou a vyhlížel místo, kde se asi bude konat zasnubní let. Moc se těšil.

„Myslím, že už by se mohli vykuklit i ostatní motýlci – poradím jim to. Vypadá to totiž, že brzy bude pršet, tak aby to do té doby stihli,“ přemýšlela Julinka a nejdřív zaletěla ke kopřivám. Zkontrolovala kuklu, která už byla opravdu na prasknutí.

„Jestli už je motýlek uvnitř hotový, pusť ho ven, teď je zrovna krásně a brzy možná bude pršet.“

Ani to nedořekla a už viděla, jak kukla pomalu praská. Než Julinka napočítala do desíti, na kopřivě si rovnala a protřepávala křidélka babočka kopřivová.

„Tak tě vítám na svět, jsi moc hezký motýlek. Věděla jsem, že se z kukly vylíhneš právě ty. Tak honem, honem, trochu se prolétni nad naší zahradou a pak se vydej za svými druhy. Brzy budete pořádat zásunbní let, tak dávej na sebe pozor.

A poslyš, doufám, že vajíčka nakladeš zase na naši zahrádku. Tak si dobře zapamatuj cestu. Já tě budu vyhlížet.“

Julinka potom odletěla na jabloň, kde před časem objevila kuklu. Kukla tam byla stále, připoutaná zespodu k jedné větvičce. Už už chtěla na kuklu zařukat, když se na jabloni objevila straka. Skákala z větve na větev a hledala něco k jídlu.

„Co ty tady chceš?“ zlobila se na straku Julinka a rychle si sedla na větvičku tak, aby schovala kuklu.

„Tady pro tebe k jídlu nic není, já už jsem jabloň prohlédla. Leť si raději na pole, je tam plno hrabošů, aspoň se pořádně najíš,“ radila jí Julinka.

Straka se ještě chvíli na jabloni rozhlížela a nakonec odletěla. „To jsem si oddechla,“ řekla Julinka a jemně zařukala na kuklu, „ale ty si pospěš. Nikde v okolí nevidím žádného ptáka, tak můžeš motýlka vypustit. Doufám, že to bude otakárek ovocný.“

Když po chvíli kukla praskla a vedle Julinky se objevil žlutý motýl s šedočernými pruhy na křídlech, s modrým zdobením a dvěma červenými oky na spodních křídlech, Julinka zajásala:

„Nespletla jsem se, jsi otakárek ovocný a já ti přeju, aby se ti na světě moc líbilo. Tak vítěj mezi nás a buď na sebe opatrný!“

Motýlek se chvíli ještě prohlížel, jako by se nemohl sám vynadívát na svou krásu, a potom odletěl prohlédnout si okolní svět a taky vyhledat kamarády.

OTAKÁREK FENYKLOVÝ

„Teď už mi zbývá jen kukla na fenyklu. Doufám, že jsem se nemýlila a v kukle bude otakárek fenyklový, jeden z nejhezčích motýlů.“

Julinka odletěla k fenyklu. Ale ať ho prohledávala, jak chtěla, kukla tam nebyla. Julinka se polekala.

„To jsem to vyvedla, já jsem kuklu neuhlídala! Co teď? Taková škoda, jestli to byl opravdu otakárek fenyklový. Jestlipak kuklu nakonec nenašla straka? Co jen si teď počnu?“ naříkala.

Julinka nevěděla, že o kukle na fenyklu věděl i dědeček. Protože byl také zvědavý, stejně jako Davídek, co kukla uvnitř ukrývá, už brzy ráno kuklu opatrně z fenyklu sebrali a položili ji do malé krabičky.

Mezitím co Julinka naříkala nad ztracenou kuklou, dědeček s Davidkem čekali doma u okna a kuklu pozorovali. Nečekali dlouho a uviděli, jak kukla, která kolem cítila teplo a bezpečí, začíná prskat. Když praskla docela a rozevřela se, uviděli uvnitř něco, co se motýlku vůbec nepodobalo.

„Dědečku, co to je? To nevypadá jako motýlek,“ ptal se zděšeně Davídek.

„Jen buď ještě chvíli trpělivý, uvidíme, co se z toho malého tvora-netvora vyklube,“ napomínal Davidka dědeček.

Po chvíli se tvor-netvor začal hýbat, a než se oba dva nadáli, začal rozkládat svá křídélka. Nejdřív si je jen narovnával a spokojeně si je prohlížel, nakonec jimi několikrát zatřepetal a konečně vzlétl a hledal, kudy může za světlem. Dědeček s Davidkem zajásali.

„Je to otakárek fenyklový, dočkali jsme se, je nádherný.“

Potom rychle otevřeli okno, aby mohl motýlek ven, a volali za ním: „Měj se krásně a přileť se občas ukázat na naši zahradu!“

„To samé ti přeju i já!“ volala za otakárkem Julinka, která si právě všimla, jak vylétl z okna a zvědavě míří do okolní krajiny. „Tak vida, ti dva pomocníci mi opět pomohli. Jestli to tak půjde dál, budu mít mnohem méně práce a víc času na odpočinek se svými sestřičkami.“

Večer, když se víly sešly na svůj taneček, vyprávěla Julinka svou příhodu s otakárkem fenyklovým svým sestřičkám a ony pak také vyprávěly některé své příhody.

CO VYPRÁVĚLY VÍLY

„Když jsem byla ještě mladší a neznala jsem o motýlech všechno, co znám teď, jednou jsem letěla nad polní cestou a uviděla jsem zvláštní věc,“ začala vyprávět víla Elinka.

„Na jednom místě tam sedělo asi dvacet motýlků z rodu batolců. Byla jsem zvědavá, co tam dělají, tak jsem slétla k nim. S hrůzou jsem pozorovala, jak si motýlci pochutnávají na trusu, který tam zanechal koník.

Do té doby jsem si myslela, že motýlci se živí jenom nektarem z květů. Oni mi ale řekli, že někteří motýlci opravdu nacházejí potravu a vitamíny i v takových nepěkných věcech, jako je trus zvířat, ba dokonce i jejich zetlelé zbytky. Asi jim to voní příjemněji než nám. Od té doby vím, že každý motýl má rád něco jiného.“

„To máš pravdu,“ řekla na to víla Malinka. „Jestlipak víte, sestřičky, jak to chodí u některých modrásků? Třeba u modráska černoskvrnného?“

Ten žije hlavně na pastvinách, kde je hodně mravenišť. A víte proč? Motýlek naklade svá vajíčka na voňavou mateřidoušku a vylíhlé housenky se živí jejími květy. Když housenka povyroste, začne ze sebe vypouštět sladkou tekutinu, která voní po mateřidoušce. Když takovou housenku potká

mravenec, s chutí začne na housence tu sladkou tekutinu olizovat. A protože mu moc chutná, nakonec celou housenku dopraví do mraveniště jako svůj poklad.

Housenka sice poskytuje mravencům dobrou šťávu, ale zato se začne živit mravenčími larvičkami. No řekněte, není to zvláštní?”

„Zvláštní také je, kolik mají motýli nepřátel. Dokonce ani v noci nemají noční motýlci a můry klid. Za noci vyčkávají na motýly netopýři, a protože létají docela tiše, jsou pro ně velkým nebezpečím. Ve dne nejsou pro motýly nepřátelé jen ptáci. Jednou jsem viděla, jak velká dravá moucha – říkají jí roupec – seděla v létě na kmeni stromu, odkud dobře viděla na celé okolí. Když kolem proletěl motýl, roupec za ním

rychle vyrazil, motýla chytil a chudáka úplně vysál. Nemohla jsem se na to dívat a nejhroší bylo, že jsem nemohla motýlkovi nijak pomoci," přidala se k vyprávění Julinka. „Ale od té doby dávám na roupce pozor a motýlky varuji.“

Víla Olinka nechtěla zůstat pozadu a taky řekla: „Nemám ráda některé pavouky, kteří místo aby stavěli sítě pro škodlivý hmyz, líně čekají na květech, kde pak přepadnou nic netušícího motýlka. A stejně tak to dělají kudlanky, které čekají na přilet motýla ve vysoké trávě. Když se ho dočkají, dravě se na něj vrhnou – chudák motýl.“

„No, ale od toho jste tady vy, moje panenky, abyste motýly včas upozornily na takové nebezpečí,“ ozvala se vílí maminka. „Dnes už je pozdě, musíte jít spát. Zítřka je taky den, jistě si budete mít zase o čem vyprávět.“

Víly si ještě chvíli zatančily a odletěly domů za maminkou.

ZÁSNUBNÍ LET

Uplynulo několik týdnů. Babočka paví oko ochutnala na zahradě nektar ze všech květů, které tam našla. Když byla sytá a cítila se dost silná, rozhodla se, že poletí na průzkum k nejbližšímu kopci a zjistí, jestli se tam už neslétávají motýlci k zasnubnímu letu. Tato chvíle je v životě každého motýla moc důležitá. Rozhoduje o jeho příštím potomstvu. Když přilétla ke kopci, uviděla už několik baboček, jak tam vesele a nedočkavě poletují.

„Asi jsem přiletěla právě včas, zasnuby co nejdřív začnou,“ pomyslela si babočka paví oko a trochu nesměle se přibližovala ke skupince dalších baboček.

Najednou ze skupiny vylétl sameček a letěl babočce naproti. Chvilí kolem ní kroužil, aby si ji dobře prohlédl a taky aby si babočka mohla prohlédnout jeho. A protože se jeden druhému líbili, zasnoubili se spolu. Zůstali s ostatními motýly ještě několik dní a měli se rádi.

Když babočka paví oko zjistila, že už brzy bude moci klást vajíčka, rozloučila se se samečkem a oba odlétli tam, odkud na zasnubní let přiletěli, protože ten pro ně skončil.

I ostatní motýlci, kteří přezimovali na dědečkově a taky Julinčině zahradě, měli úspěšný zasnubní let a všechny samičky teď hledaly, kam by mohly už brzy klást svá vajíčka.

Julinka seděla na vršku nejvyššího stromu v zahradě, vyhlížela samičky a zvala je k sobě. Slibovala jim, že je v zahradě bude chránit a že tam budou v bezpečí. Těšila se, jak bude pozorovat, kolika housenkám vylíhnutým z vajíček se podaří zakuklit a z kolika kukel se pak vylíhnou noví motýl.

ŽLUŽÁSKŮV PŘÍBĚH

Sameček žluťáska, který se jako první motýl objevil na jaře na zahradě, si při zasnubním letu našel krásnou samičku a teď jí radil, aby nakladla vajíčka na keř řešetláku, který pěstoval dědeček na zahradě. Julinka žluťáska poznala, a když se jí pochlubil, že jeho samička bude brzy klást vajíčka, hned vyhledala na řešetláku pro samičku to nejlepší místo.

„Až přijde tvůj čas naklást vajíčka, lepší místo než na této zahradě určitě nenajdeš. Tady na tom keři řešetláku budou mít tvé housenky hodně potravy, podívej se, jak je keř hustý. Ptáci těžko tvé housenky objeví. A i kdyby nějaké sezobli, jistě se některým podaří zakuklit, aby se z nich po čase vylíhli noví motýlci. Dědeček i jeho vnouček Davídek totiž mají motýly rádi, a tak nám jistě pomohou zachovat vaše potomky,“ radila Julinka samičce.

Té se místo na řešetláku líbilo a rozhodla se, že tam svá vajíčka naklade.

Vajíčka začala klást v polovině května, kdy už bylo na řešetláku plno mladých lístků. Vajíček bylo nejméně sto.

Julinka samičku pozorovala, a když kladení vajíček skončilo a samička odletěla do krajiny a víc už se o vajíčka nestarala, urovnala Julinka listy řešetláku tak, aby na vajíčka nebylo moc vidět.

Uplynulo pár dní a Julinka si všimla, že na boku vajíček se objevil malý otvor a za chvíli z vajíčka začaly vylézat první housenky. Sedly si na list, zhotovily si z jemného vláčenka jakousi podušku a hned se pustily do jídla.

Dokud byly malé, nebylo je ani moc vidět. Jakmile se však trochu vykrmily a kůže jim už byla malá, svlékly se z ní a Julinka viděla, že nová kůže housenek je ještě krásnější než ta první. A housenky dál jedly a jedly, až se za několik dní musely znovu svléknout, protože kůže na nich začala prskat. A byly zase krásnější. Jenomže tím se staly také nápadnějšími a netrvalo dlouho a objevili je ptáci. A housenek začalo rychle ubývat.

Dědeček si všimnul, že na řešetlák nějak často zalétají ptáci.

„Copak se to tam děje? Copak je tam asi láká?“ staral se dědeček a zavolal Davidka.

Spolu pak začali keř prohlížet. Už za chvíli objevili spoustu světle zelených housenek s bílou čarou na boku.

„Dědečku, čím jsou ty housenky?“ staral se Davídek.

„Nevím, ale mohli bychom to zjistit, kdybychom jich pár zachránili. Chceš? Já myslím, že to budou housenky žluťáka řešetlákového, když jsou na něm. Ale mohu se mýlit.“

„Dědečku, já vím, že ptáci se taky musí něčím živit a housenky jsou tu pro ně. Ale aspoň několik jich zkusíme zachránit, abychom mohli pozorovat, jak se zakuklí a jak se z nich vylíhne nový motýl.“

„Tak dobře,“ souhlasil dědeček.

Potom přinesl kus řídké látky a tu uvázal na část větve řešetláku, tak aby k housenkám nemohli ptáci. Pod látkou zůstalo několik velikých housenek. Vypadalo to, že už ani moc nežerou a že se tedy budou brzy zakuklovat.

Davídek se chodil dívat na housenky každý den. A každý den se housenky trochu měnily. Davídek pozoroval, co všechno musí housenky udělat, než se z nich stane kukla. Nejdřív pořád jen předly vlákénko, které potřebovaly k uchycení svého těla ke stonku řešetláku a také k výrobě polštářků, na nichž pak odpočívaly a čekaly, až se uvnitř jejich těla vyvine měkká kukla. Pak se musely zbavit housenčí kůže. Měly tolik práce, že se Davídek nestačil divit. Když byly konečně svlečeny z housenčí kůže, vypadaly jako mrtvé. Za několik dní obal kukly úplně ztuhl a vypadal jako krunyř.

Julinka také každý den kontrolovala, jak to s kuklami žluťáčka vypadá. Když asi po 20 dnech zjistila, že kukly jsou na prasknutí, vyhledala na zahradě dědečka a pošeptala mu do ucha:

„Kukly na řešetláku už brzy prasknou a motýlci by nemohli kvůli látce vyletět – udělej něco!“

„Davídku,“ zavolal dědeček, „jestlipak hlídáš řešetlák?“

„Dnes jsem tam ještě nebyl, ale už běžím,“ volal Davídek a oba se vydali k řešetláku.

Když uviděli, že kukly jsou už na prasknutí, odstranili látku, která po celou dobu kukly chránila.

Jakmile kukly uviděly, že mají kolem sebe diváky, chtěly se pochlubit, co z nich vyletí, a všechny naráz praskly.

„Dědečku, měl jsi pravdu, jsou to žluťásci. Podívej, tady ti vybarvenější jsou samečci a ty světlejší jsou samičky. A všichni mají ty červené tečky na křídlech. Jsou nádherní!“ volal radostně Davídek.

Julinka si oddechla. Díky ní a jejím dvěma přátelům ze zahrádky se podařilo zachovat další potomstvo žluťáska. Volala na mladé motýlky, kteří se rozlétli po zahrádce a začali objevovat ten krásný svět.

„Doufám, že k nám brzy přiletíte a nikdy nezapomenete na zahrádku, kde jste se narodili. Budeme se na vás těšit! A mějte se moc hezky a buďte opatrní!“

JAK TO BYLO S MODRÁSKEM

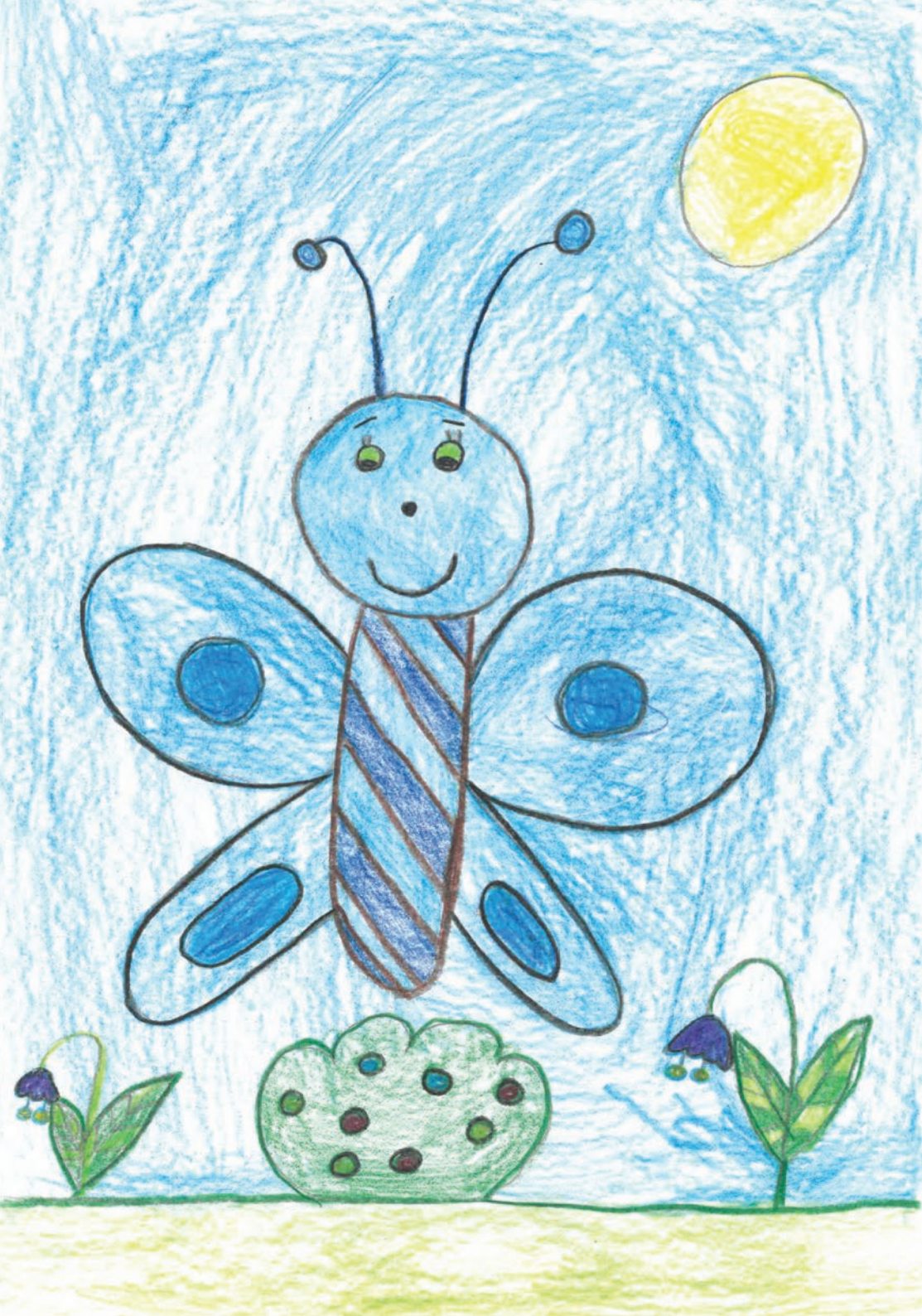
Také samička modráška, jehož kukla přezimovala pod okenní římsou, měla úspěšný zasnubní let. Po čase začala klást svá vajíčka na porost hrášku v dědečkově zahradě.

Když to uviděla Julinka, přemluvila samičku modráška, aby to nedělala a svá vajíčka raději nakladla na květy červeného jetele. Jetel rostl na poli hned za zahradou. Julinka totiž věděla, že Davídek má hrášek rád a chodí se často nedočkavě dívat, jestli už se z květů dělají lusky. Kdyby tam objevil housenky, určitě by je zničil, než ony zničí jeho hrášek.

„Jsi malý, ale krásný motýlek. Je vzácné vidět na zahradě modráška. Myslím, že s těmi vajíčky jsem ti dobře poradila, a ty mi za to řekni, kde budeš poletovat nejčastěji. Davídek s dědečkem by si tě jistě rádi prohlédli. Neboj se, oni motýly nechytají, jenom se na ně rádi dívají.“

„Já budu asi nejčastěji poletovat nad jetelovým polem. Nektar v jetelových květech je moc dobrý. Tak jestli mě ti dva tví přátelé budou chtít vidět, nejspíš mě najdou právě tam. A díky za tvou radu!“

Julinka měla pravdu. Když Davídek po čase zjistil, že na hrášku jsou drobné housenky, rychle je zničil. Naštěstí jich nebylo moc.

„Čípak asi ty housenky byly? Copak by se z nich asi vylíhlo? No, i kdyby to byl krásný motýl, na hrášek mi nikdo chodit nebude,“ povídal si tiše Davídek.

Ale najednou začal pochybovat o tom, jestli udělal dobře, když housenky zničil. Přece jen byl zvědavý, co by se z nich časem vylíhlo. A protože si pamatoval, jak housenky vypadaly, zašel za dědečkem a spolu hledali v knížce o motýlech tak dlouho, až našli obrázek housenky podobné těm, které Davídek před chvílí zničil.

„Vypadá to, Davídku, na modráška obecného. Ten klade vajíčka na motýlokvěté rostliny a tou hrášek je. Ale taky je klade třeba na jetel. A toho je za naším polem víc než dost. Tak se tam zajdeme podívat, jestli budou na jeteli podobné housenky,“ navrhl dědeček. A šli.

„Dědečku, podívej se, támhle sedí na jeteli malý modrý motýlek a támhle další a další. Kterýpak asi je ten modrášek, co nasadil svá vajíčka na můj hrášek?“

„To už asi nezjistíme, ten už nejspíš odletěl. Ale když už jsme tady, pořádně si je prohlédneme. Podívej se, tady ten motýlek je úplně klidný, vůbec se nás nebojí. Vidíš, jak jsou jeho modrá křídélka po stranách ozdobena těmi černými lemy? To bude jistě modrášek obecný.“

Davídek s dědečkem se na modráška nemohli vynadívát. Nevěděli, že obdivují právě onoho motýlka, jehož housenky před chvílí Davídek zničil. Ale modrášek to také nevěděl a dál rozkládal svá křídélka, aby se pochlubil svou krásou. Věděl od Julinky, že tito lidé mu neublíží. A Julinka zase věděla, že z mnoha modráškových housenek, které se právě pásly na jeteli, bude několik nových modrášků.

BABOČKA KOPŘIVOVÁ

Ze všech motýlů, kteří se na jaře vylíhli z kukel, přilétala na zahradu nejčastěji babočka kopřivová. Davídek s dědečkem často pozorovali, jak létá z květu na květ a ochutnává, který nektar je nejlahodnější. Pořád ale nevěděli, jestli je to babočka kopřivová nebo babočka jilmová. Ty jsou si totiž velice podobné, téměř k nerozeznání.

„Dědečku, podíváme se do tvé knížky o motýlech,“ řekl Davídek a už přiběhl s knížkou, kde byli na obrázcích nejznámější motýli. Z ní zjistili, že babočka kopřivová má na rozdíl od babočky jilmové na špičkách předních křídel navíc bílou skvrnu.

Potom si zblízka prohlédli babočku a zjistili, že právě takovou bílou skvrnu motýlek má. A když uviděli, že motýlek se nejvíc zdržuje u kopřiv, byli si jisti, že je to babočka kopřivová.

„Podívej se, Davídku, na jeho křídla. Nejsou překrásná? To by ani člověk nevymyslel. Jsou oranžovohnědá s černými skvrnami, dolní okraje má lemovány modrými čtverečky na černém podkladě. A vidíš ty velké černé skvrny na horním okraji předních křídel? Vypadá to, jako by tam měl důstojnické vyznamenání. A nemusíme se bát, že nám jeho housenky zničí nějaké rostliny, protože ony se budou živit kopřivami.“

Když to babočka slyšela, řekla si: „Vida, nemusím se bát, že by ti dva zničili moje vajíčka nebo housenky. Teď si mohu klidně najít místo na kopřivách, protože už cítím, že je čas naklást vajíčka.“

Potom si našla to samé místo, kde se z ní před časem z kukly vylíhl motýl. Staré kopřivy, na nichž kukla přezimovala, už byly pryč a teď tam rostla spousta mladých kopřiv.

Baboče trvalo hodinu, než nakladla vajíčka. Měla soudkovitý tvar, byla tmavě zelená, to aby byla na kopřivách málo vidět, a byla zdobena světlejšími pruhy. Vajíček byla spousta, babočka je nakladla na několik hromádek.

Julinka babočku při kladení vajíček hlídala a odháněla přitom ptáky. Přemýšlela, kolik housenek a později kukel se jí podaří zachránit, aby z nich byli nakonec noví motýlci.

„I kdyby to byl jen jeden motýlek, bude to dobře. Ještě že babočka kopřivová jich vždy naklade hodně a taky dvakrát až třikrát během léta. Ale stejně musím pošeptat Davídkovi, že na kopřivách už jsou nakladena vajíčka. Myslím, že bude rád pozorovat, jak se z nich asi za dva týdny začnou líhnout housenky. A jistě se s dědečkem postarají, aby se jich pak co nejvíc zakuklilo a z kukel vylíhlo několik motýlů,“ utěšovala se Julinka.

Díky Julinčinu našeptávání objevil Davídek nejen baboččina vajíčka, ale později i černo zelené housenky s podélnými žlutými pruhy po stranách. Viděl, jak housenky kromě požívání listů kopřivy neustále předou vlákénko na své hnízdo. To budou potřebovat, až se budou chtít zakuklit.

Housenek bylo hodně a Davídek si nemyslel, že by je musel nějak zvlášť chránit. Věřil, že mnoho z nich se za pár dnů zakuklí a za několik dalších dnů z nich vzlétne nová babočka kopřivová.

OSUD BĚLÁSKA

Bělásek zelný netrpělivě vyhlížel, kdy už se na zahradě objeví nějaké zelí, které mají jeho housenky tak rády. Ale sazenice zelí byly ještě malé.

„Budu muset naklást vajíčka někam jinam, ale blízko zelí, třeba se tam potom housenky přemístí,“ přemýšlel bělásek.

Vedle záhonu se zelím rostla řeřicha a také ředkev. A tak bělásek nakladl vajíčka na obě rostliny. Vajíčka byla žlutooranžová a bylo jich asi dvě stě. Po deseti dnech začaly z vajíček vylézat první housenky.

Nejdřív snědly obal vajíčka a potom se pustily do listů rostlin. A jedly a jedly celé čtyři týdny. Během té doby se čtyřikrát svlékly a byly teď pěkně tlustoučké. Zatím se jim dařilo. Ale jakmile začaly opouštět rostlinu, aby si vyhledaly nějaké chráněné místo k zakuklení, objevili je nejen ptáci, ale také dědeček s Davidkem.

„Dědečku, tyhle žlutozelené housenky s tmavými skvrnami jsou určitě běláskovy. Brzy bude na naší zahradě poletovat spousta bělásků. Ty jsi mi slíbil, že mi koupíš sítku na motýly!“

„Však už jsem ji koupil, ale dám ti ji teprve teď, protože máš pravdu, brzy bude na naší zahradě bělásků víc, než se nám

to bude líbit. Ale musíš mi slíbit, že budeš do síčky lovit opravdu jenom bělásky.“

„Slibuju, dědečku! Ale už mi tu síčku dej, prosím tě.“

Davídek si už za chvíli prohlížel novou síčku na motýly a učil se s ní zacházet. Málem do ní chytil i Julinku, která si přišla zvědavě síčku prohlédnout. Julinka včas uhnula, a tak ji síčka nezasáhla.

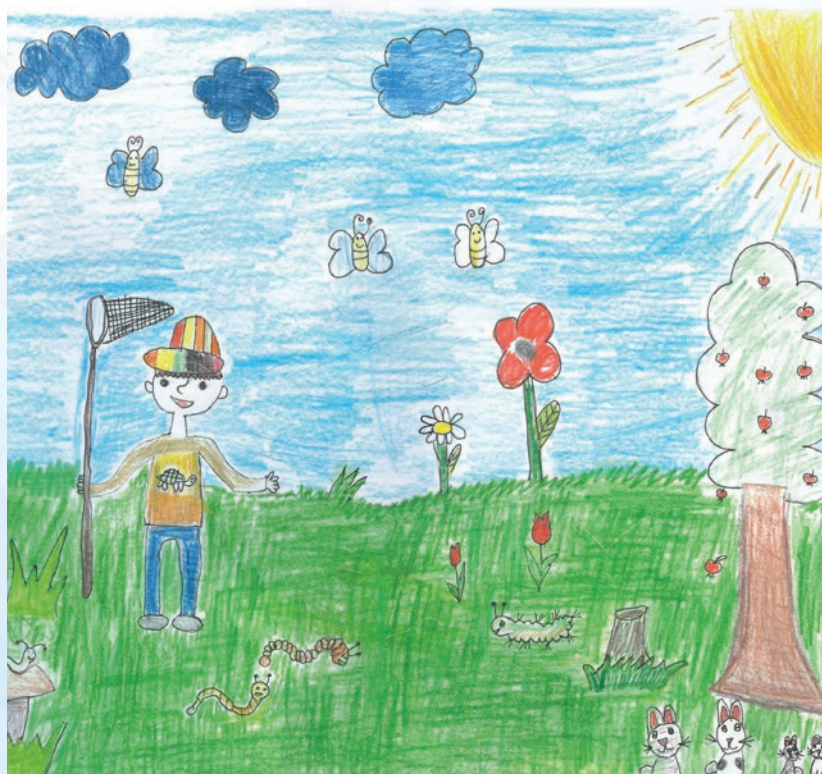
Takové štěstí však neměl náš bělásek. Právě přiletěl na zahradu a rozhlížel se, kde by něco smlsnul. A tak se stalo, že byl prvním běláskem, kterého Davídek novou síčkou ulovil.

„Nezlob se, kamaráde, já mám motýly rád, ale vy bělásci

nám lidem kazíte úrodu a je vás příliš mnoho. Neboj se, postarám se, abys měl bezbolestnou smrt. Svůj úkol jsi už splnil, jistě jsi nedávno nakladl vajíčka, a tak ses postaral o to, že tvůj rod nevymře.“

Julinka z toho byla trochu smutná.

„Já mám sice motýly chránit, ale musím uznat, že bělásci lidem opravdu škodí. Nemůžu se proto na Davídka zlobit, že pochytá pár bělásků. Ještě štěstí, že bělásci odchovají během léta své mladé dvakrát.“

KONEC LÉTA

Během léta se Julince na zahradě předvedla spousta nádherných motýlů. Nejvíc ale obdivovala babočky. Babočka paví oko a babočka kopřivová byly tak nápadné, že Julinka měla co dělat, aby je uchránila před ptáky. A co teprve když se na zahradě objevily dva druhy baboček, které na podzim odlétají do teplých krajin – stejně jako tažní ptáci.

Jednou z baboček byl vzácný motýl – babočka admirál. Dědeček ho objevil, když sbíral spadaná jablka, jak hoduje na přezrálém ovoci spolu s babočkou osikovou, vosami a sršni. Hned zavolal na Davidka, aby se přišel na tu vzácnost podívat.

„Kde jste se tu vzali? Vy máte jistě hlad a potřebujete se posílit na cestu do teplých krajin, vidíte?“ starala se Julinka. „Podívejte, tamhle kvete třapatka, na tu často sedají i jiné babočky, určitě je tam dobrý nektar, zkuste ochutnat.“

„Děkujeme, ale pro nás jsou nejlepší šťávy z přezrálých jablek, hrušek a švestek,“ řekl babočka admirál. „Taky nám chutná míza ze stromů, když někde najdeme poraněný kmen, z něhož míza vytéká. Věř, že pro nás není lepší dobroty. Už brzy odletíme na jih, ale na jaře se vrátíme naklást vajíčka na vaše kopřivy a bodláky,“ řekl motýl, a když viděl, kolik má kolem sebe obdivovatelů, rozevřel doširoka svá nápadná

nápadná hnědá křídla zdobená oranžovou, žlutou a bílou barvou.

„Dědečku, já se nemůžu rozhodnout, který z těch motýlů je krásnější,“ stěžoval si Davídek.

Babočka osiková také rozevřela svá hnědá křídla zdobená po stranách modročernými skvrnami a žlutým lemováním na konci.

„Tak se nerozhoduj! Oba jsou nádherní, každý jinak. A pozorně se dívej, málokdy budeš mít takovou příležitost.

Říká se, že babočky a otakárci jsou jako šperky na zahradě. Babočka admirál už brzy odletí na jih, ta u nás nepřezimuje. Ale je docela možné, že ta babočka osiková ani na jih nepoletí. Některé její druhy přezimují i u nás, stejně jako jiné babočky.“

„Jak je to s tebou?“ zeptala se Julinka babočky osikové.
„Odletíš nebo zůstaneš?“

„Zrovna o tom přemýšlím,“ odpověděla babočka osiková.
„Jestli bude mírná zima, jak to předpovídají mí kamarádi, tak asi zůstanu. Ale jenom když slíbíš, že mi najdeš dobré místo, kde bych mohla přečkat zimu.“

„To nebude problém, podívej se na ten zahradní domek, tam vždy přezimuje spousta baboček. Proč bys to letos taky nezkusila?“ nabízela babočce osikové Julinka.

„Dobře, já to tedy pro letošek zkusím, stejně se mi moc nechce vydat se na tak dlouhý let. Jenomže se musím smířit s tím, že po zimě bude to krásné žluté lemování na mých křídlech trochu vybledlé. To proto, že moje křídla se během zimy několikrát o sebe otřou. Ale i tak budu jistě pořád krásný motýl, vid'že?“

„To víš, že ano,“ utěšovala ji Julinka, „a dost možná by tě cestou na jih sezobl nějaký pták. A tady v tom zahradním domku budeš chráněná.“

Julinka už přemýšlela, jak příští rok poradí babočce osikové naklást vajíčka na osiku nebo břízu, které rostly kousek od dědečkovy zahrady. A taky jak potom pošeptá Davidkovi, aby jí pomohl ochránit vajíčka, housenky a kukly tohoto krásného motýla.

Ale Julinka to nakonec udělat nemusela. Z Davidka se stal během léta obdivovatel a ochránce motýlů. Když spatřil na jejich zahradě nebo i venku v přírodě nového motýla, hned si vyhledal v knížce o motýlech, jak se jmenuje a jak žije. Stejně tak, když našel nějakou housenku nebo kuklu, zjišťoval, čím mohou být. Když si nebyl jistý, opatrně sebral housenku nebo kuklu a opatroval ji, než se z kukly vylíhne motýl. Než skončilo léto, věděl toho díky dědečkově knížce a taky Julince o motýlech víc než dost.

A Julinka byla ráda, jak se jí během léta podařilo nejen uchránit spoustu motýlů, ale také že má dobrého pomocníka. Teď už se mohla sama, stejně jako mnoho motýlů a kukel, pomalu chystat k odpočinku a zimnímu spánku.

OTÁZKY NA ZÁVĚR

- 1) Vyjmenuj alespoň pět motýlků, které víla Julinka v zahrádce u Davidkova dědečka našla.
- 2) Zkus říci, čím vším se mohou živit různí motýlci, ať už jako housenky nebo jako dospělci.
- 3) Zapamatoval/a sis, na jakých rostlinách můžeš najít žravé housenky motýlů?
- 4) Myslíš, že mohou nějakí motýlci žít i na vaší zahrádce nebo zahrádce babičky a dědečka? Navrhni, co by se dalo udělat proto, abyste tam měli motýlků ještě více.
- 5) A teď to bude těžká otázka. Víš, jak se říká vědě, která se zabývá studiem motýlů?
- 6) Mají i jiná zvířátka své víly? Mohou mít své víly i lidé?
- 7) Tušíš, proč se někteří motýlci rozmnožují i několikrát ročně?

AUTOŘI ILUSTRACÍ

Klára Hajdúchová, Laura Kudělková, Viki Hahnová, Šimon Brož, Ella Ruth Göltner, Dominika Matějková, Eliška Bayerová, Aneta Zrůstová, Tereza Baláčová, Adam Honěk, Lia Sochatzi, Daniel Ondrášek, Veronika Hoňková, Sofie Sikorová, Alexandra Jurošková, Julie Rezáková, Filip Filo, Justýna Karpecká, Marie Bielešová, Markéta Ševčíková, Alice Starárková, Tina Langerová, Amálie Šorfová, Klára Jalůvková, Adéla Klimešová, Lucie Petrová, Klára Peřová, Renáta Kohutová, Simona Sikorová, Zuzana Ciešlarová

O MOTÝLÍ VÍLE JULINCE

Vydavatel: Moravskoslezský kraj

Autorka textů: Stanislava Bártová

Realizace a design: Agentura Orange s.r.o.

© 2020 Ostrava

Moravskoslezský
kraj

Krajský úřad - Moravskoslezský kraj
28. října 117, 702 18 Ostrava

Tel.: 595 622 222

Fax: 595 622 126

E-mail: posta@msk.cz

www.msk.cz

ISBN 978-807576-052-4